

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

git Apostolus, qui fuerunt primi Magistri, ac predicatoris Euangelij lapides preciosi & fundamentales Ecclesiae: in quibus (vt ait S. Ioan.) *erant nomina duodecim Apostolorum Agni*; qui etiam significabantur per duodecim lapides preciosos, qui erant in *Rationali iudicij Summi Sacerdotum*, in quo erant sculpta nomina duodecim filiorum Israhel. Noster enim Summus Sacerdos Iesus, habuit illos semper sibi coniunctos & vnitos; eisq; communica- uit excellens suum Magisterium: vt progredierentur in opere, quod ipse inchoauerat; & post illos successerunt alij in eodem officio, fundantes (vt dixit Apostolus) doctrinam suam super fundamentum Apostolorum, & super lapidem angularem, qui est Christus.

§. II.

HOc exemplar, quod sibi debent ob oculos ponere omnes Magistri & praedicatoris Euangelici: vt quantum fieri poterit, se conforment: tam quoad doctrinae substantiam, quam quoad modum docendi & confirmandi, sculptentes in corde suo inscriptionem illam: *doctrina & veritas*, cum eo iudicio, ac prudentia, & modo quae illi exigat, & praestanti illo ornatu, quem illa habet. Pro cuius explicatione supponendum est, triplicem (vt ait S. Hieronymus) esse veritatem, & vitam: alteram iustitiae, tertiam doctrinae. *Prima* (vt ait S. Thomas) in eo consistit, vt vita conformetur cum summa veritate, quae est Christus Dominus: conformando cogitationes, verba & opera sanctae ipsius legi, & reliquis obligationib. status & officij cuiuscumque. Hoc enim est quod Rex Ezechias appellauit: a *ambulare in veritate coram Deo*: & idem voluit S. Ioannes, cum dixit: *maiores non habeo gratiam & gaudium, quam vt audiam filios meos in veritate ambulare*. conformantes vitam & mores suos veritati, quam illis praedicamus: nam qui aliter viuunt, non in veritate, sed in mendacio ambulant: degenerant enim a Fide & Religione, quam profitentur; & vocantur mendaces, deceptores, aut hypocritae: de quibus dicitur *c quod non intrabuunt in caelum, qui faciunt mendacium*. Veritas haec spectat vniuersim ad omnes Christianos, estque reliquarum virtutum fundamentum.

SECOND A veritas, quae dicitur *IUSTITIAE*, consistit in seruanda plenè iustitia erga proximos confirmando scilicet omnia sua dicta & facta cum ijs, quae leges erga obseruanda constituunt. Et haec magis proprie spectat ad Tribunalia Ecclesiastica & spiritualia: in quibus iudicatur & fertur sententia iuxta ea, quae intelliguntur esse vera secundum ipsas leges; nulla facta alicui iniuria, & absque acceptatione personarum nec spectando veritatem & iustitiam ob timores aut respectus humanos. Et quoniam sacerdotes antiqui erant iudices, ad quos populus accedebat in suis controuersijs, qui iudicabant iudicij veritatem cum magna penite-

Apoc. 21. 14
19.

Exod. 23. 17

Ephes. 2. 20.

I
Apud S.
Thom. 2. 1.
q. 2. 09. a. 3.
ad 3. q. 4. 2.
ad 2.
a. Isai. 38. 3.
b. Ioan. E.
pist. 3. 4.

c Apoc. 21.
27. & c. 21.
15.

2

d D. ut. 17
9.

te: voluit Dominus noster locum illum, in quo erat illa inscriptio: *veritas & iustitia*, vocari *Rationale iudicij*, hoc est locum, in quo iudicium fit secundum rectam rationem ac prudentiam; imitando supremum iudicem de quo dicit Apostolus: *et scimus quoniam iudicium Dei est secundum veritatem*. ita vt nunquam eius curam deponat, sed vnique det quod secundum opera sua est promeritus: & seruet leges, quas in eum finem constituit. Pertinet quoque hæc veritas ad aduocatos, qui patrocinari debent causæ, quam iudicant esse veram, ac iustam, iuxta legem iustitiæ: vtentes scientiâ suâ ad eas non destruendas, sed defendendas; & proferentes in lucem ipsam veritatem, vt ei deferatur: propterea enim Spiritus Sanctus simul vocatur *Paracletus*, quod significat aduocatum, & spiritum veritatis: vt Iurisperiti intelligant se ita debere causas suscipere, vt sint Spiritus veritatis, cui nunquam repugnent.

TERTIA doctrinæ veritas pertinet ad Magistros ac Doctores, qui eam alios docent. Et hæc veritas consistit in eo, vt sit ei conformis, quam dicat lumen tam naturale rationis, quam fidei: ita vt nunquam recedat ab ijs rebus, quæ vtroque hoc lumine notæ sunt, & reuelatæ, sed in omnibus sese conformet cum ijs, quæ scribit ac docet Ecclesia Catholica, quæ Apostolus *vocat columnam & firmamentum veritatis*: quia gubernatur à Spiritu Christi, qui est veritas infallibilis & fundamentum veritatum ac virtutum omnium, quas habere ac docere debet ipsius Doctores ac predicatorum: dicente Apostolo: *fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est, quod est Iesus Christus*. Qui statim subiungit: *iustos super edifice* *super fundamentum hoc, aurum, argentum & lapides preciosos*. Quod explicat S. Thomas de operibus quæ spectant ad veritatem & sanctitatem vitæ; verborum & rationum, quæ pertinet ad veritatem & puritatem doctrinæ: Veritas enim & bonitas vitæ in eo consistit, vt aedificentur super Christum Dominum nostrum aurum charitatis, & amoris Dei; & contemplatio diuinarum ipsius perfectionum; & argentum puritatis conscientiæ, & meditatio verborum Dei, ac diuinorum eius operum; & preciosi lapides obedientiæ diuinis eius præceptis, simul cū exercitio variarum virtutum. Studendo in his omnibus confirmare se cū vita ipsius Christi D.N. & igniti eius gratiæ & auxilio, nõ autem industriæ propriæ. Super idem fundamentum collocari debet veritas doctrinæ, quam docet, reducendo eã ad tres alias res similes. Nam aurum est doctrina rerum pertinentium ad diuinitatem & Trinitatem Dei: ad magnitudinem eius perfectionum & ad mysteria sanctissimæ eius humanitatis: vt sic tradatur populo illa cognitio de qua ipse Saluator dixit: *hæc est vita æterna: vt cognoscant te solū Deum verum, & quem misisti Iesum Christum*. Argentum est doctrina, quæ interpretatur & explicat verba Dei, quæ sunt in Scriptura Sacra: tam ea

quæ

Rom. 2.2.

3

1. Timot. 3.
15.

1 Cor. 3. 1

ibi lect. 2.

h. ioh. 17. 3

quæ locutus est per vnigenitum filium suum, quam quæ dixit per suos Prophetas, Apostolos, & Euāgelistas: de quibus dixit Dauid: *i eloquia Domini esse argentum igne examinatum septuplum*, propter puritatem & veritatem, quam continet absque vilius fallitatis, aut malitiæ admixtione, Et de iusto ea docente ait Salomon: *k argentum electum lingua iusti*, eo quod magna cum sapientia & prudentia loquatur. Lapidis preciosi sunt doctrina, explicans quidquid pertinet ad Virtutes, Sacramenta, Sacramenta, Præcepta, & reliquas res, quæ sunt media necessaria aut convenientia ad nostram salutem & perfectionem: & quemadmodum inter res corporales aurum, argentum, & lapides preciosi eam habent præstantiam, & emulsiōtiam, vt sint solidi, pleni, clari & splendentes iucundi, pulchri, & magis valoris apud homines: ita etiam vita ac doctrina fundanda supra fundamentum adeo excellens & præstans, atque est Christus, debet esse solida, splendens, pulchra, valdeque preciosa: vt bene correspondeat multitudinij & valori ipsius fundamenti, & cū eius exemplari sese conformet.

L A T E T autem aliquod mysteriū in verbo *super edificandi*, quo vsus est Apostolus, voluit enim significare, quod quædam modū edificium non fit ex vna aliqua re tantū, sed ex diuersis materialibus aptatis & ordine suo collocatis: ita etiam vita iustorum, & doctrina, quam Magistri & Concionatores in Lectionibus & Concionibus suis tradunt, debet esse tanquam edificium quoddam, non ex auro solo aut argento, aut preciosis lapidibus sed ex omnibus simul magno ordine ac dispositione collocatis, aptatis singulis, & eo ornamento accommodatis, quo par est: eum in modum quo dicitur in canticis, *l Murenas aureas faciemus Sponse, vermiculatas argento*: coniungendo scilicet charitatem, obedientiam & doctrinam de diuinitate & humanitate, ac de operibus & virtutibus ipsius Dei: additis etiam vmbri vitiorum, & humanarum miseriaum: vt virtutes & beneficia diuina magis emineant & splendeant.

E x q u o fit, vt cum Magistri & Prædicatores non possint ordinariæ autoritatem sibi conciliare, nec doctrinam, quam prædicant, confirmare duodecim preciosis lapidibus miraculorum, quæ nosse Saluatore edidit: quia huiusmodi neque sunt nunc inter Christianos necessaria: nec omnibus facultas conceditur ea patranda: curare debet eam opinio doctrinæ suæ adferre, eamque confirmare duodecim alijs preciosis virtutum lapidibus, quas ille præstitit: in quibus consistit veritas & sanctitas vitæ: imò vicem subeunt miraculorum ad autoritatem Magistro conciliandam, eiusque doctrinæ veritatem confirmandam, videtur illud Apostoli: *m signa Apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia, in signis, & prodigijs, & virtutibus*. vbi signa sui Apostolatus vocat non solum signa & prodigia, sed etiam patientiam in omnibus aduersitatibus, &

1 Psal. 11. 17.

k Prov. 10.

20.

1 Cant. 1. 11.

m 2 Cor. 12. 12.

persecutionibus, & opera virtutum heroicarum, quæ excedunt ipsa prodigia: nam illa, etsi opinionem adferant doctrinæ, quæ traditur: non tamen semper opinionem generant ipsius, qui illa edit: cum etiam n *improbis* faciant *interdum vera miracula* ad confirmandam fidem: at insignes ac excellentes virtutes vtrumque præstant, valdeque disponunt ad hoc vt Christus Dominus noster communicet sex illas diuini sui Magisterij excellentias, in quibus perfectus docendi modus consistit. Quæ excellentiæ sunt *authoritas* apud auctores, ad loquendum cum eis cum potestate & superioritate: *libertas* spiritus in dicendo, quod sentit; *prudentia* & discretio in docendo vtriqueque; quæ ei conueniunt, iuxta eius capacitatem; *vis* in persuadendo & conuincendo intellectu fortissimis rationibus; *efficacia* in permouendis volutatibus, & cordibus. ac denique; *iustitia* & rectitudo in sentiendo & iudicando absque personarum acceptione, & humanis respectibus. quemadmodum ipse Saluator dixit Phariseis: *o quis ex vobis arguet me de peccato? si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi?* Quasi dixerit: at edite quod vitæ innocentia, & veritas doctrinæ auctoritatem adferant Magistro, vt fides ei adhibeatur; & ex seipsis persuadent, conuincunt, & ad credendum impellunt: ita vt magna cum libertate liceat ei incredulum reprehendere. Ac propterea Apostolus scripsit discipulo suo Tito, dicens: *p in omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate ingratitate?* & paulò post subiicit: *hac loquere & exhortare, & argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.* Virtutum enim præstantia & excellentia etiam si tuis iuuenis adfert senectutem, auctoritatem, & libertatem ad hæc omnia. In quæ verba ait S. Gregorius: Apostolum non loqui de imperio, quod oritur ex superbia, sed ex bonitate & veritate vitæ ac doctrinæ: *cum imperio*, inquit, *docetur, quod prius agitur quam dicatur.* Nam doctrinæ subtrahit fiduciam: quando conscientia præpedit linguam; nam mala conscientia hominem reddit elinguem & cor timidum. Ac propterea Redemptor noster cum summa q potestate *prædicabat*: quia ab omni peccato mundus erat, & *potens in sermone*, quia talis etiam erat in opere. Hæc S. Gregorius.

DENIQUE cum ad Christum D. N. pertineat (vt diximus) suprema potestas creandi Magistros sibi similes. & qui ipsum in doctrina & modo eam tradendi imitentur: ad ipsam est recurrendum, vt vtrumque hoc largiatur, & communiect. Nam si volens ædificare arcam testamenti, & vala Tabernaculi, vocauit & elegit artifices aptos & peritos, & de quodam illorum dixit: *impleui eum spiritu Dei, sapientia, & intelligentia, & scientia in omni opere, ad excogitandum quicquid fabricari potest ex auro & argento & gemmis &c.* Cui etiam assignauit alium socium eisdem donis exornatum: quando igitur magis Christus Dominus noster, quos vocauit & elegit ad

n Mat. 12.
22.

Sex Magisterij
excellentia.

o Ioan. 8.
46.

p Tit. 2. 7. 15

Lib. 23. Mo-
ral c. 7.

q Mat 7 29.
Luc. 14. 19

5
f Exod. 31. 3

t. Iob 38. 36

Lib. 30. Moral. c. 1. Ep. 3. Pastoral. c. 5. & 6.

spirituale animarum ædificium fabricandum, implebit spiritu suo ac donis, quæ vocamus Sapientiam, Intellectum, & Scientiam: vt ex auro, argento, & preciosis doctrinæ suæ lapidibus conficere possint suas conciones & exhortationes; & quicquid opus est ad lucrandas animas, que sunt arcæ viuæ, & vasa electa: in quibus deponit ipse thesauros gratiæ suæ. De hoc enim multum gloriabatur dicens Sancto Iob: *Quis posuit in scripturis hominis sapientiã? vel quis dedit gallo intelligentiam?* Annon ego? Per gallum autem (vt explicat S. Gregorius) intellexit Prædicatorem Evangelicum: qui dormientes & oppressos somno peccati, aut pigritiæ, excitat & stimulat: cui Deus largitur scientiam, & modum docendi sicut oportet: vt finem consequatur, quem intendit. Gallo, inquit, intelligentiæ de super tribuitur: quia Doctore veritatis virtus discretionis vt nouerit quibus, quando, vel quo modo inserat, diuinitus ministratur, ita hæc quatuor attendens, & accommodans: vt eius doctrina fructum auditoribus adferat. Quamuis autem quicquid diximus sit Dei donum: sunt tamen etiam necessaria industriæ nostræ, & in singulis rebus multæ sunt circumstantiæ de quibus in particulari agemus in capitibus sequentibus.

CAPVT VIII.

PRVDENTIA ET DISCRETIO IN SEPARANDA

Doctrina preciosa à vili, docendo & predicando preciosam tantum & utilem, accommodatam capacitati & necessitati auditorum.

IVRE OPTIMO DEVS DOMINVS NOSTER requirit, vt doctrina & veritas, quam Magistri, Prædicatores, & Ecclesiæ Prælati docere debent, reponatur in tali pectore, quod possit appellari *Rationalis iudicij* prudenti scilicet discreto, & cauto, quod gubernetur à ratione & attenta consideratione; discernendo inter ea quæ docturum est, & separando doctrinam veram à falsa, bonam à mala; gravem ab inani; utilem à noxia & preciosam à vili & contempta; iuxta illud Ieremiæ: *a si separaueris preciosum à vili, quasi os meum non loquetur.* Doctores & Prædicatores sunt os Dei, per quos loquitur ipse et Christus spiritus Patris eius cælestis: & quemadmodum Christus Dominus non loquitur, & spiritus Sanctus nunquam loquuntur doctrinas falsas, impias, vanas, aut impertinentes; sed veras, sanctas, graues, valdeque con-

a Ierem. 15. 9.

uenientes